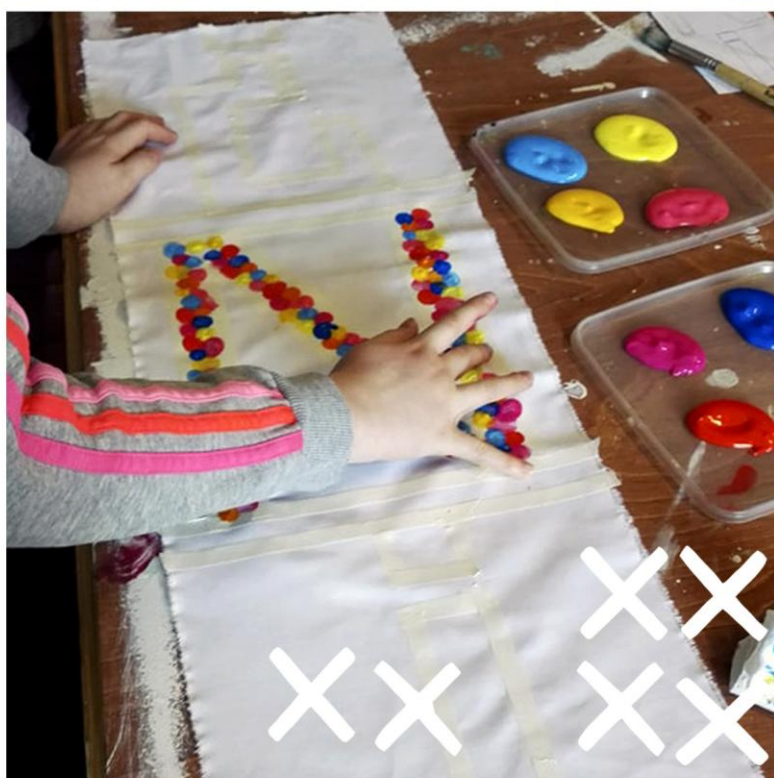

Taito

KÄSITYÖ- JA
MUOTOILUKOULU
NÄPPI

KÄSITYÖN TAITEEN PERUSOPETUKSEN OPETUSSUNNITELMA 2018

LAAJA OPPIMÄÄRÄ

KOULUTUKSEN JÄRJESTÄJÄN PERUSTIEDOT

Toiminimi: TAITO ETELÄ-POHJANMAA RY
Osoite: Sahalankatu 3, 60100 Seinäjoki
Puhelin: 044 5454370
E-mail: taito@taitoep.net
www: www.taitoep.net
www.facebook.com/taitoep
<http://www.instagram.com/taitoep>

Perustaminen: 1907
Y-tunnus: Y 0198541-1
Yhdistysrekisteri: 5.293 (merkitty rekisteriin 15.07.1921)

Nimihistoria: Etelä-Pohjanmaan kotiteollisuusyhdistys ry (11.12.1907-20.04.1992)
Etelä-Pohjanmaan käsi- ja taideteollisuus ry (21.4.1992-3.9.2014)
Taito Etelä-Pohjanmaa ry (4.9.2014-)

Toimiala: Taito Etelä-Pohjanmaa ry toimii eteläpohjalaisen käsityökulttuurin ja -taitojen sekä käsityön elinkeinotoiminnan edistämiseksi.

Toiminta-alue: Etelä-Pohjanmaa ja Pohjanmaan maakunnan suomenkielinen alue

Kotipaikka: Seinäjoki

Toiminnan tarkoitus: Taito Etelä-Pohjanmaa ry on itsenäinen yhdistys, joka toimii alueellaan käsi- ja taideteollisuuden yleisten edellytysten kaikinpuoliseksi edistämiseksi ja kehittämiseksi. (2§)

Toimielimet: Yhdistyksen kokous sekä hallitus

Nimen kirjoittaminen: Yhdistyksen nimen kirjoittaa hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, toiminnanjohtaja tai hallituksen määräämä henkilö, kaksi yhdessä.

Toimipaikat:	Kaarakan taitokeskus	Sahalankatu 3, 60100 Seinäjoki
	Alavuden taitokeskus Oura	Järviluomantie 18, 63300 Alavus
	Isonkyrön taitokeskus Villavintti	Liliuksenmutka 7, 61500 Isokyrö
	Kauhajoen taitokeskus	Prännärintie 7, 61800 Kauhajoki
	Vaasan taitokeskus	Kauppapuistikko 34, 65100 Vaasa

Logo: **ETELÄ-POHJANMAA**

KOULUN PERUSTIEDOT

Koulun nimi: Taito Etelä-Pohjanmaa ry, Käsityö- ja muotoilukoulu Näppi
Osoite: Sahalankatu 3, 60100 Seinäjoki
Puhelin: 040 5512072
E-mail: taito@taitoep.net
www: www.taitoep.net
[@nappikasityokoulu](https://www.facebook.com/taitoep)

Toiminnan
aloittaminen: 1989

Nimihistoria: Näppi-käsityökoulu 2002-2017
Käsityö- muotoilukoulu Näppi 2018-

OPM / koulutuksen
järjestämislupa 5.11.2007

Toiminnan tarkoitus: Käsityön taiteen perusopetus

Toimielimet: Yhdistyksen hallitus, Näppi-tiimi

Nimen
kirjoittaminen: Virallinen nimi kirjoitetaan Taito Etelä-Pohjanmaa ry / Käsityö- ja muotoilukoulu Näppi

Nimen kirjoittaa hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, toiminnanjohtaja tai hallituksen määräämä henkilö, kaksi yhdessä.

Opetussuunnitelma
hyväksytty: 4.4.2018

Logo:

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	OPETUSSUUNNITELMA.....	1
2.1	Opetussuunnitelmajärjestelmä ja opetussuunnitelman perusteet.....	1
3	OPETUSSUUNNITELMAN LAATIMINEN	2
4	OPPILAITOS.....	2
4.1	Taiteen perusopetuksen tehtävä	2
4.2	Toiminta-ajatus	3
4.3	Arvoperusta ja arvot.....	3
4.4	Oppimiskäsitys	4
4.5	Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa	4
4.6	Toiminnan jatkuva kehittäminen	4
4.7	Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma	5
5	LAAJA OPPIMÄÄRÄ	5
5.1	Opetuksen yleiset tavoitteet.....	5
5.2	Käsityön laaja oppimäärä	6
6	OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN.....	7
6.1	Oppimisympäristö	7
6.2	Työtavat.....	7
6.3	Toimintakulttuuri	8
6.4	Oppimäärän yksilöllistäminen.....	10
6.5	Oppilaaksi ottamisen periaatteet	10
7	OPINTOJEN LAAJUUS JA RAKENNE	11
7.1	Opintojen laajuus	11
7.2	Opintojen rakenne	11
7.3	Varhaisiän käsityökasvatus	12
7.4	Käsityön perusopinnot	12
7.5	Käsityön syventävät opinnot.....	15
7.6	Aikuisten käsityön opetus	18
8	OPPIMISEN ARVIOINTI.....	19
8.1	Arvioinnin tehtävä.....	19
8.2	Arviointi opintojen aikana	19
8.3	Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen	19
8.4	Oppimäärän arviointi	20
8.5	Oppimisen arviointi käsityön opetuksessa.....	20
8.6	Todistukset ja niihin merkittävät tiedot.....	21

1 JOHDANTO

Taito Etelä-Pohjanmaa ry:n ylläpitämä Käsityö- ja muotoilukoulu Näppi antaa käsityön taiteen perusopetusta lapsille, nuorille ja aikuisille. Käsityön opettaminen lapsille ja nuorille aloitettiin yhdistyksessä käsityökerhoilla vuonna 1989. Käsityön taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaiseen opetukseen siirryttiin vuonna 2001. Samalla otettiin käyttöön Näppikäsityökoulu -nimi. Yleisen oppimäärän opetus järjestettiin yhteistyössä alueen kansalaisopistojen kanssa. Taito Etelä-Pohjanmaa ry sai käsityön taiteen perusopetukselle Opetusministeriön järjestämisluvan vuonna 2008. Laajaan oppimäärään siirryttiin syksyllä 2009. Käsityö- ja muotoilukoulu Näppi voi antaa käsityön taiteen perusopetusta Alavudella, Isojoella, Isossakyrössä, Karijoella, Kauhajoella, Kuortaneella, Kurikassa, Seinäjoella, Vaasassa ja Ähtärisä. Opetuskielenä on suomi.

2 OPETUSSUUNNITELMA

2.1 Opetussuunnitelmajärjestelmä ja opetussuunnitelman perusteet

Opetushallitus on vahvistanut taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 20.9.2017.

Taiteen perusopetuksen ohjausjärjestelmän osia ovat:

- laki (633/1998) ja asetus (813/1998) taiteen perusopetuksesta
- Opetushallituksen määräys taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista
- koulutuksen järjestäjän hyväksymä opetussuunnitelma.

Taiteen perusopetuksesta annetun lain (633/1998) 5 §:n mukaan Opetushallitus päättää taiteenaloittain taiteen perusopetuksen tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä (opetussuunnitelman perusteet). Opetushallitus päättää myös oppilaan arvioinnista ja todistukseen merkittävistä tiedoista (laki taiteen perusopetuksesta, 8 §).

Taiteen perusopetus on kokonaisuus, jossa eri toimintojen tavoitteet ja sisällöt liittyvät yhteen ja muodostavat opetuksen ja toimintakulttuurin perustan. Tämän vuoksi taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet sisältävät tavoitteita, keskeisiä sisältöjä ja oppilaan arviointia koskevien määräysten lisäksi niiden ymmärtämistä avaavaa tekstiä.

3 OPETUSSUUNNITELMAN LAATIMINEN

Koulutuksen järjestäjä laatii ja hyväksyy kullekin taiteenalalle opetussuunnitelman Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden mukaan tarkentaen ja täsmentäen niitä. Jos koulutuksen järjestäjä, kuten esimerkiksi kunta, hankkii taiteen perusopetuksen julkiselta tai yksityiseltä yhteisöltä taikka säätiöltä, koulutuksen järjestäjä hyväksyy opetussuunnitelman ja vastaa siitä, että sen hankkimat palvelut järjestetään taiteen perusopetuksesta annetun lain mukaisesti.

Opetussuunnitelmaa laadittaessa otetaan huomioon oppilaiden yksilölliset tarpeet ja valmiudet, taiteenalan traditio ja paikallinen kulttuuriperintö, taiteenalan kansalliset ja kansainväliset muutokset, jatko-opintojen vaatimukset sekä oppilaitoksen ja sen toimintaympäristön omaleimaisuus.

Taito Etelä-Pohjanmaa ry:n hallitus on hyväksynyt opetussuunnitelman 4.4.2018. Opetussuunnitelma on laadittu yhteistyössä Käsityö- ja muotoilukoulu Näpin opettajien kanssa. Opettajille sekä oppilaille ja heidän huoltajilleen toteutettiin syksyllä 2017 kysely, jonka vastaukset on huomioitu opetussuunnitelmaa tehtäessä.

4 OPPILAITOS

4.1 Taiteen perusopetuksen tehtävä

Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta. Taiteen perusopetuksen tehtävänä on tarjota oppilaille mahdollisuuksia opiskella taidetta pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti. Opetuksella edistetään taidesuhteen kehittymistä ja elinikäistä taiteen harrastamista. Opetus kehittää taiteenalalle ominaista osaamista ja antaa valmiuksia hakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

Taiteen perusopetuksen tehtävänä on rakentaa kestävää tulevaisuutta taiteen keinoin. Opetus perustuu moniarvoiselle ja uudistuvalla kulttuuriperinnölle. Taiteenalan opetuksessa vahvistetaan oppilaan omaehtoisen ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja. Opinnot tukevat oppilaiden luovan ajattelun ja osallisuuden kehittymistä. Taiteen perusopetus vahvistaa oppilaiden identiteettien rakentumista ja kulttuurisen lukutaidon kehittymistä. Taiteen perusopetus luo edellytyksiä taiteen ja taidekasvatuksen kehittämiseksi Suomessa. Taiteen perusopetuksen tehtävää toteutetaan yhteistyössä muiden taidekasvatusta antavien oppilaitosten ja tahojen kanssa paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

4.2 Toiminta-ajatus

Käsityö- ja muotoilukoulu Näpin tehtävänä on antaa käsityön taiteen perusopetusta ja tarjota oppilaille mahdollisuus opiskella käsityötä pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti. Käsityö- ja muotoilukoulu Näpin taustalla vaikuttaa Taito Etelä-Pohjanmaa ry:n toiminta-ajatus: käsityökulttuurin ja -taitojen sekä käsityöelinkeinon edistäminen. Käsityökoululla on hallituksen hyväksymä johtosääntö (Liite 1). Yhdistys on Käsi- ja taideteollisuusliitto Taito ry:n jäsenjärjestö.

4.3 Arvoperusta ja arvot

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat arvoperustaan, jonka mukaan taiteen perusopetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle. Ihminen rakentaa elämänsä toimimalla vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja ympäristönsä kanssa. Taiteen perusopetus perustuu käsitykseen jokaisen ihmisen ainutlaatuisuudesta ja arvokkuudesta yksilönä ja yhteisöjen jäsenenä. Opetuksessa edistetään sukupuolten tasa-arvoa ja kunnioitetaan sukupuolen moninaisuutta. Opetus tukee ihmisenä kasvamista ajattelun taitoja ja luovuutta kehittämällä.

Opetuksen lähtökohtana ovat kullekin taiteenalalle ominaiset tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat. Taiteeseen sisältyvät esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden kysymykset ohjaavat pohtimaan ja arvioimaan, mikä elämässä on merkityksellistä ja arvokasta. Taiteen perusopetuksessa luodaan pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväälle tulevaisuudelle.

Käsityö- ja muotoilukoulu Näpin arvot ovat *luovuus, käsityön arvostaminen ja hyvinvointi*.

- *Luovuus* ilmenee omana ilmaisuna ja ajatteluna
- *Käsityön arvostaminen* ilmenee vastuullisuutena sekä arvostuksena omalle ja toisten tekemiselle
- *Hyvinvointi* ilmenee osallisuuden ja hyväksytyksi tulemisen kokemukseksi, omien vahvuuksien tunnistamisena sekä tekemisen ilona ja merkitysten syntymisenä

Käsityö- ja muotoilukoulu Näpin arvot pohjautuvat Taito Etelä-Pohjanmaa ry:n arvoperustaan, jonka muodostavat: eteläpohjalaisuus, suomalaisuus ja kansainvälisyys; luovuus, esteettisyys ja eettisyys sekä käsillä tekemisen ilo ja hyvä olo.

4.4 Oppimiskäsitys

Käsityö- ja muotoilukoulu Näpissä oppilas on aktiivinen toimija tutkimassa ja tulkitsemassa ympäristöä, etsimässä uusia näkökulmia ja ideoita, kokeilemassa sekä toteuttamassa käsityötä. Oppimisen kannalta ovat olennaisia havainnot, moniaistisuus, kehollisuus, kokemukset ja niiden jakaminen vuorovaikutuksessa toisten kanssa.

Oppilas oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan niiden suuntaisesti sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista, auttavat löytämään omia vahvuuksia sekä innostavat harjoittelemaan ja kehittämään omaa osaamista. Oppilaan luottamusta omaan osaamiseen vahvistetaan ohjaavalla, keskustelevallella, arvostavalla ja kannustavalla palautteella.

Käsityö- ja muotoilukoulu Näpissä oppiminen on yksilöllistä ja yhteisöllistä tietojen ja taitojen rakentamista. Opinnot vahvistavat kulttuurista osallisuutta ja edistävät hyvinvointia antaen eväitä hyvään elämään. Oppiminen on kokonaisvaltainen, vuorovaikutteinen ja oppilaan koko elämisaailmaan liittyvä prosessi, joka kehittää oppilaan tietoja ja taitoja monipuolisesti käsityössä sekä kasvamisessa itsekseen että osaksi yhteisöä.

4.5 Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa

Käsityö- ja muotoilukoulu Näppi tekee yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa paikallisesti, maakunnallisesti ja valtakunnallisesti. Koulu osallistuu käsityön, taiteen ja kulttuurin tapahtumiin. Tärkeää on yhteisöllinen tekeminen, käsityöllinen näkyminen sekä oppilaiden osallistuminen ideoijina ja tekijöinä. Käsityö- ja muotoilukoulu Näpin henkilöstö osallistuu aktiivisesti käsityön taiteen perusopetuksen kehittämiseen yhteistyössä muiden Taitokäsityökoulujen kanssa sekä osana Taito ry:n toimintaa.

Oppilaitoksen toiminnasta ja opetusjärjestelyistä tiedotetaan oppilaiden huoltajille lukuvuodenaikana. Huoltajat voivat seurata lastensa opintoja sähköisestä oppilasrekisteristä. Huoltajille järjestetään tilaisuuksia, joissa he pääsevät tutustumaan opetukseen sekä osallistumaan tapahtumiin.

4.6 Toiminnan jatkuva kehittäminen

Käsityö- ja muotoilukoulu Näpin toimintaa kehitetään laadullisesti, toiminnallisesti ja pedagogisesti. Kehittämisessä huomioidaan paikallisuus sekä yhteiskunnan ja käsityökulttuurin muuttuminen ajassa. Kehittämistyön avuksi kerätään tietoa toiminnasta ja sen kehittämistarpeista oppilaille, huoltajille, opettajille ja muilla yhteistyökumppaneilla suunnatuilla kyselyillä.

Käsityö- ja muotoilukoulu Näppi arvioi antamaansa koulutusta ja osallistuu toimintansa ulkopuoliseen arviointiin [Laki taiteen perusopetuksesta (633/1998) 7 § (muutettu lailla 1301/2013)]. Opetussuunnitelman toteutusta seurataan ja sitä edelleen kehitetään osana tätä tehtävää.

4.7 Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 5 a §:n mukaan (609/1986, muutettu lailla 1329/2014) koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden kanssa. Vuosittaisen tarkastelun sijasta suunnitelma voidaan laatia enintään kolmeksi vuodeksi kerralla. Käsityö- ja muotoilukoulu Näpissä tasa-arvosuunnitelma päivitetään tarpeen mukaan tai vähintään kolmen vuoden välein.

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 6 §:n 2 momentin mukaan koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Käsityö- ja muotoilukoulu Näpin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on opetussuunnitelman liitteenä. (Liite 2)

5 LAAJA OPPIMÄÄRÄ

5.1 Opetuksen yleiset tavoitteet

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän tavoitteena on luoda edellytyksiä elinikäiselle taiteen harjoittamiselle ja aktiiviselle kulttuuriselle osallisuudelle. Taiteenalan laajan oppimäärän opinnot tarjoavat mahdollisuuksia osaamisen monipuoliseen ja päämäärätietoiseen kehittämiseen sekä taiteesta nauttimiseen. Oppilaita innostetaan käyttämään taidetta myös yhteistyön, vaikuttamisen ja osallistumisen välineenä.

Laajan oppimäärän tavoitteena on vahvistaa oppilaiden oppimisen iloa, opiskelumotivaatiota ja luovaa ajattelua huomioimalla heidän vahvuutensa, potentiaalinsa ja kiinnostuksen kohteensa. Oppilaita rohkaistaan asettamaan omia oppimistavoitteita ja tekemään opintoihin liittyviä valintoja niiden pohjalta. Taiteenalan opintojen edetessä oppilasta ohjataan ottamaan yhä enemmän vastuuta omasta oppimisestaan.

Laajan oppimäärän opinnot tarjoavat oppilaille mahdollisuuden kehittää hänelle merkityksellisiä taiteenalan ilmaisutapoja. Oppilaita kannustetaan tarkastelemaan, tulkitsemaan ja arvottamaan kulttuurisesti moninaista todellisuutta taiteen keinoin.

Opinnoissa kehittyvä monilukutaito tukee oppilaiden kriittistä ajattelua ja oppimisen taitoja. Oppilaita ohjataan tarkastelemaan taiteen alaa historiallisena, yhteiskunnallisena ja ajankohtaisena ilmiönä sekä rakentamaan toiminnassaan yhteyksiä taiteiden ja tieteiden välille.

5.2 Käsityön laaja oppimäärä

Käsityön laajan oppimäärän tehtävänä on vahvistaa oppilaan käsityön, muotoilun ja teknologian osaamista. Päämääränä on innostaa oppilasta oivalluksiin, mielikuvitukseen ja tekemisen iloon, jotka luovat perustan tavoitteelliselle, monimateriaalista osaamista ja ilmaisua kehittäväälle luovalle käsityölle. Opinnot harjaannuttavat ja opintojen edetessä syventävät oppilaan käsityötaitoja ideoinnissa, tavoitteellisessa suunnittelussa, muotoilussa ja toteutuksessa, joiden avulla syntyy ratkaisuja, tuotteita, teoksia ja palveluja elinympäristön haasteisiin. Oppilasta ohjataan tutkivaan, elämykselliseen ja monipuoliseen materiaalien ja tekniikoiden käyttöön sekä soveltamaan itsenäisesti oppimaansa eri ympäristöissä.

Opetuksessa rakennetaan yhteyksiä kulttuuri-, taide- ja elinkeinoelämän kanssa. Opinnoissa tarjotaan mahdollisuuksia käsitellä suomalaista kulttuuriperintöä, kulttuurin moninaisuutta ja globaaleja kysymyksiä. Oppilaan omaa suhdetta käsityöhön ja kulttuurista osallisuutta syvennetään kannustamalla häntä havainnoimaan, pohtimaan ja tulkitsemaan esineitä, ympäristöä ja yhteiskunnallisia ilmiöitä sekä tarjoamalla hänelle välineitä itsensä ilmaisemiseen ja kannanottamiseen käsityöllisin keinoin. Oppilasta ohjataan tunnistamaan oman toiminnan ja käsityöllisyyden merkityksiä sekä ymmärtämään elinympäristön laadun ja käsityöllisen toiminnan merkitys hyvinvoinnille. Opinnot kannustavat oppilasta pohtimaan vastuullista kuluttamista ja tuottamista ekologisesta, esteettisestä ja eettisestä näkökulmasta.

Opetuksessa tuodaan näkyväksi käsityön, taiteiden ja tieteiden välisyys sekä ohjataan oppilaita niiden soveltamiseen käsityössä. Oppilaita rohkaistaan havainnoimaan ja tulkitsemaan ilmiöitä sekä tutkimaan, visioimaan, käsitteellistämään, innovoimaan ja rakentamaan uutta. Opetuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaan käsitystä itsestä aktiivisena, osaavana ja luovana toimijana. Opinnot luovat pohjaa käsityön elinikäiselle harrastamiselle sekä opintojen jatkamiseen myös muissa koulutusmuodoissa ja ammateissa.

6 OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN

6.1 Oppimisympäristö

Oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja ja paikkoja sekä yhteisöjä ja käytäntöjä, joissa opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Lähtökohtana on, että oppimisympäristöt ovat fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisia. Avoin, hyväksyvä ja myönteinen ilmapiiri rohkaisee ja innostaa oppilaita kehittämään osaamistaan.

Monipuoliset oppimisympäristöt luovat edellytykset aktiiviseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn käsityössä sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Ne tukevat oppilaiden kasvua ja innostavat oppimiseen tarjoamalla jokaiselle oppilaalle mahdollisuuden onnistumiseen ja osaamisen kokemuksiin. Opetustilojen lisäksi oppimisympäristö muodostuu oppilaiden elämismailmasta ja yhteisöistä. Virtuaaliset oppimisympäristöt laajentavat ja syventävät mahdollisuuksia käsityön ja ilmiöiden tutkimiseen sekä esittäytymiseen.

Käsityö- ja muotoilukoulu Näpissä tehdään aktiivisesti yhteistyötä oman paikkakunnan kulttuuritoimijoiden kanssa. Oppilaiden kanssa osallistutaan erilaisiin tapahtumiin eri taiteenalojen kanssa. Yhteistyöhankkeet muiden toimijoiden ja organisaatioiden kanssa paikallisesti ja valtakunnallisesti tuovat sosiaalisen ja yhteiskunnallisen näkökulman osaksi opintoja.

Oppimisympäristöjen suunnittelussa ja kehittämisessä otetaan huomioon oppilaiden tarpeet, taidot ja kiinnostuksen kohteet sekä oppilaitoksen ulkopuolella tapahtuva osaamisen karttuminen. Kehittämishankkeilla tuetaan oppimisympäristöjen monipuolisuutta ja ajanmukaisuutta. Käsityö- ja muotoilukoulu Näpissä seurataan aktiivisesti käsityöalan ja elämisen uusia ilmiöitä. Oppimisympäristöjen valinnassa otetaan huomioon oppilaitoksen ulkopuolisten toimijoiden tarjoamat mahdollisuudet.

6.2 Työtavat

Työtapojen monipuolisilla valinnoilla tuetaan yksilöllistä tietojen ja taitojen oppimista, ilmaisua ja testaamista sekä yhteistoiminnallista käsityötä. Opetus järjestetään oppimisympäristöissä, jotka tukevat tarkoituksenmukaisesti erilaisten materiaalien, tekniikoiden ja teknologioiden tutkimista sekä niiden kekseliästä soveltamista ja oppilaiden erityisosaamisalueiden kehittymistä.

Käsityö- ja muotoilukoulu Näpin keskeisiä työmuotoja ovat ympäristön havainnointi, oman elämän ja ilmiöiden tutkiminen sekä kokeileminen ja itse tekeminen. Oppimissisällöt suunnitellaan niin, että ne mahdollistavat oppilaiden omien tavoitteiden toteutumisen. Oppilaille annetaan mahdollisuus

vaikuttaa ja osallistua sisältöjen suunnitteluun. Tekniikoiden ja materiaalien moninaisuus sekä kokeilemiseen innostaminen luovat pohjan oppilaan taiteelliselle ilmaisulle. Tekemisen lähtökohtana voi olla materiaali, tekniikka, toimivuus, ilmiö tai ilmaisu.

Tärkeää on vuorovaikutus opettajan ja oppilaan sekä koko ryhmän kesken. Yhteinen käsityöpuhe, keskustelut ja vertaisoppiminen sekä oman osaamisen jakaminen ovat keskeisiä työtapoja. Vuosittain valittavat teemat ja aiheet tukevat oppimisen ja tekemisen iloa sekä innostavat elämänilmiöiden tarkkailuun. Oppilastöistä järjestettävät näyttelyt, esittäytyminen ja tapahtumiin osallistuminen ovat osa oppimista. Kokemus yhdessä tekemisestä sekä yhteisölliset tapahtumat ja teokset vahvistavat osallisuutta käsityökulttuuriin ja omaan ympäristöön.

Varhaisiän käsityökasvatuksessa tutustutaan lähiympäristöön havainnoiden, ihmetellen, tulkiten, leikkien ja elämyksellisesti kokien. Opinnoissa harjoitellaan toisten huomioimista, ryhmätyötaitoja ja omaan työhön keskittymistä.

Perusopinnoissa erilaisiin ilmiöihin tutustutaan elämyksellisesti ja kokemuksellisesti, niitä tutkimalla ja arvottamalla. Mielikuvitus, ihmettely ja ideoiden kehittäminen toimivat työskentelyn lähtökohtina. Työskentelyssä korostuu käsillä tekemisen ja oivaltamisen ilo. Työtapojen ja materiaalien valintaa ohjaavat kestävä kehityksen ja kiertotalouden periaatteet.

Syventäville opinnoille on ominaista havainnoille, pohdiskelulle, käsitteellistämiseksi, vuorovaikutukselle, tulkinnalle, arvottamiselle ja aktiiviselle toimijuudelle perustuva lähestymistapa. Se ilmenee niin oppilaan käsityöprosessissa kuin laajemmin yhteisön jäsenenä toimiessa.

6.3 Toimintakulttuuri

Oppilaitoksen toimintakulttuuri muotoutuu työtä ohjaavien normien tulkinna, vakiintuneista käytännöistä sekä sen jäsenten ajattelu- ja toimintatavoista. Yhteinen toimintakulttuuri edistää taiteen perusopetuksen tehtävän, arvoperustan ja oppimiskäsityksen mukaisen opetuksen toteuttamista. Toimintakulttuuri tulee näkyväksi kaikessa toiminnassa sekä vaikuttaa oppilaan kokemukseen osallisuudesta ja opetuksen laadusta.

Taiteen perusopetuksessa on tavoitteena luoda oppimista ja kestävää hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria, mikä edellyttää aitoa kohtaamista sekä välittävää ja kunnioittavaa vuorovaikutusta. Lähtökohtana on yhteisön jäsenten kokemus osallisuudesta, joka syntyy yhdessä toimimisesta ja kaikkien ottamisesta mukaan toimintaan. Kannustavassa toimintakulttuurissa hyväksytään myös oppiminen epäonnistumisten kautta. Arjen valinnoissa ja toiminnassa otetaan huomioon kestävä elämäntapa, kulttuurinen monimuotoisuus

ja kielitietoisuus. Yhteinen toimintakulttuuri ohjaa myös taiteenalaan liittyvien oikeudellisesti suojeltujen etujen kuten sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien tuntemiseen.

Toimintakulttuurin kehittäminen tarkoittaa jatkuvaa pedagogiikan ja taiteenalan osaamisen kehittämistä. Olennaista toimintakulttuurin kehittämisessä on oppilaitoksen johtaminen sekä opetuksen arkikäytäntöjen organisointi, suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi. Avointa ja rakentavaa vuorovaikutusta tarvitaan sekä oppilaitosyhteisön sisäisessä että huoltajien ja muiden tahojen kanssa tehtävässä yhteistyössä.

Taito Etelä-Pohjanmaa ry vastaa Käsityö- ja muotoilukoulu Näpin koulutuksen järjestämisestä, kehittämisestä sekä hallinnosta. Vastuualueista säädetään tarkemmin johtosäännössä. (Liite 1)

Käsityö- ja muotoilukoulu Näpillä on Näppi-tiimi, johon kuuluvat rehtori, opettajia, toiminnanjohtaja sekä talousvastaava. Tiimin tehtävänä on suunnitella ja ohjata toimintaa. Yhteisiä aineistoja ja dokumentteja säilytetään Näpin sähköisessä tiimitilassa. Yhteisten oppimissisältöjen suunnittelusta vastaavat opettajat sen mukaan, mitä yhteisesti sovitaan. Materiaalihankinnat tehdään keskitetysti. Opettajien pedagogista ja käsityöllistä osaamista kehitetään osallistumalla omiin tai muiden tahojen järjestämiin koulutuksiin.

Käsityö- ja muotoilukoulu Näpin rehtori ja opettajat osallistuvat paikalliseen, alueelliseen ja valtakunnalliseen yhteistyöhön. Näpin toiminnan monipuolisuutta ja laatua kehitetään kehittämishankkeilla, joita voidaan toteuttaa myös yhteistyökumppaneiden kanssa. Näyttely- ja muuhun tapahtumatoimintaan haetaan apurahoja.

Käsityö- ja muotoilukoulu Näpin ilmapiiriä kuvaavat yhteisöllisyys, avoimuus, hyväksyntä, halu auttaa ja kehittyä. Toiminnan epäkohtiin haetaan yhdessä toimivia ratkaisuja. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan kirjataan toimintatavat mahdollisten ongelmatilanteiden selvittämiseksi (Liite 2). Vanhempia osallistetaan Näpin toimintaan. Käytössä on sähköinen oppilashallinta-ohjelma, jossa oppilaiden ja vanhempien on mahdollista seurata opintojen etenemistä, sisältöjä ja arviointeja. Sisäistä ja ulkoista viestintää kehitetään tarpeen mukaan.

Oppilaitoksen toimintaa arvioidaan säännöllisin väliajoin oppilaille, vanhemmille ja opettajille suunnatuilla kyselyillä. Toimintakulttuurin arviointi sisältyy arviointikyselyihin. Arvioinneista saadun palautteen mukaisesti kehitetään ja parannetaan toimintaa.

Käsityö- ja muotoilukoulu Näpin toiminnasta tiedotetaan monipuolisesti eri viestimissä ja sosiaalisen median sovelluksissa Taito Etelä-Pohjanmaa ry:n linjan mukaisesti.

Oppilaan ja opettajan välittävä, arvostava ja aito kohtaaminen synnyttävät turvallisen ja luottamuksellisen fyysisen, sosiaalisen ja psyykkisen ilmapiirin. Lisäksi monipuoliset ja suunnitelmalliset työskentelytavat mahdollistavat oppilaiden kehittymisen, antavat tilaa luovuudelle ja kannustavat yksilölliseen itsensä ilmaisemiseen. Vuosittaisten teemojen ja tarkasteltavien ilmiöiden avulla tuodaan esille kulttuurista monimuotoisuutta, samuutta ja erityisyyttä. Ryhmäytymistä edistetään aktiivisesti.

6.4 Oppimäärän yksilöllistäminen

Oppilaalle, joka ei kykene opiskelemaan opetussuunnitelman mukaisesti, laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa. Henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaa tehtäessä tarkastellaan oppilaan lähtötasoa, vahvuuksia, oppimistavoitteita ja mahdollisia tarvittavia tukitoimia. Yksilöllistäminen voi kohdistua tavoitteisiin, sisältöihin, opiskeluaikaan, opetuksen toteuttamistapoihin tai arviointimenettelyyn. Oppilaan tulee voida kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan. Opiskelusuunnitelma tehdään kirjallisesti. Opiskelusuunnitelman perusteella opettaja voi eriyttää opetusta muun muassa käytettävän ajan, työtapojen ja materiaalien suhteen. Oppilaalla voi olla oppitunneilla mukana henkilökohtainen avustaja. Oppilaan huoltaja vastaa avustajan hankkimisesta. Huoltajille annetaan tietoa mahdollisuudesta yksilöllistää oppimäärää.

6.5 Oppilaaksi ottamisen periaatteet

Käsityö- ja muotoilukoulu Näpin haku aika on vuosittain huhti - toukokuussa. Oppilaaksi voi hakea myös kesken lukuvuoden. Oppilaaksi haetaan täyttämällä hakulomake. Oppilaat hyväksytään ilmoittautumisjärjestyksessä. Valinnasta oppilaspaikan ehdoista ja opiskelusta tiedotetaan valituille. Varasija on voimassa yhden lukuvuoden ajan. Oppilas voi pitää välivuoden opinnoista. Palaamisesta oppilaaksi tulee ilmoittaa haku aikana. Käsityö- ja muotoilukoulu Näpällä ei ole vapaaoppilaspaikkoja.

7 OPINTOJEN LAAJUUS JA RAKENNE

7.1 Opintojen laajuus

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän laskennallinen laajuus on 1300 tuntia, josta perusopintojen laskennallinen laajuus on 800 tuntia ja syventävien opintojen 500 tuntia. Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia.

Annettavan opetuksen tulee mahdollistaa opetussuunnitelmassa määriteltyjen taiteenalan oppimäärän tavoitteiden ja sisältöjen saavuttaminen. Laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta järjestettäessä on pyrittävä joustavuuteen niin, että taiteenala, oppilaan ikä, aiemmin hankitut taidot ja tiedot sekä käytettävät opetusmenetelmät otetaan huomioon. Opintojen vuosittaiset laskennalliset tunnit Käsityö- ja muotoilukoulu Näpissä on esitetty liitteessä 3.

7.2 Opintojen rakenne

Laajan oppimäärän opinnot eri taiteenaloilla muodostuvat taiteenalan perusopinnoista ja syventävistä opinnoista sekä mahdollisesta varhaisiän kasvatuksesta. Taiteen perusopetusta voidaan järjestää myös aikuisille.

Laajan oppimäärän perusopintojen tarkoituksena on taiteenalalle keskeisten taitojen tavoitteellinen harjoittelu ja pitkäjänteinen kehittäminen. Syventävien opintojen tarkoituksena on opintomahdollisuuksien laajentaminen tai painottaminen. Taiteenalan laajan oppimäärän syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö. Sekä perusopintoihin että syventäviin opintoihin voi sisältyä keskenään vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia.

Koulutuksen järjestäjä määrittelee perusopintojen ja syventävien opintojen opintokokonaisuudet, niiden tavoitteet, sisällöt ja laskennalliset laajuudet opetussuunnitelman perusteiden pohjalta. Mahdollisen varhaisiän kasvatuksen tavoitteet, sisällöt ja laajuus päätetään opetussuunnitelmassa.

Koulutuksen järjestäjä suunnittelee opetuksen tarjonnan ja päättää opetuksen määrästä opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Opetuksen määrä mitoitetetaan niin, että opetuksen tavoitteet voidaan saavuttaa.

7.3 Varhaisiän käsityökasvatus

Varhaisiän käsityökasvatuksen tavoitteena on innostaa lapsia tekemään käsillään ja ilmaisemaan ajatuksiaan omalla tekemisellä. Omaa elämismailmaa havainnoidaan, ihmetellään ja tulkitaan. Käsityökasvatuksessa tärkeää ovat mielikuvittelu, leikki, moniaistisuus, elämykselliset kokemukset ja yhteinen keskustelu. Toiminta ja tekeminen rakentuvat oppilaiden omakohtaisille elinympäristön kokemuksille sekä kulttuuri- ja taideilmiöille. Opetus tukee oppilaan ajattelun ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä ja auttaa näin lapsen myönteisen minäkuvan muodostumista. Opinnot muodostavat pohjaa myöhemmille opinnoille.

Opintojen aikana harjoitellaan taitoja, tutustutaan käsityön moniin materiaaleihin, erilaisiin tekniikoihin ja työtapoihin sekä työvälineiden turvalliseen käyttämiseen.

Käsityö- ja muotoilukoulu Näpin varhaisiän käsityökasvatuksen keskeiset sisällöt ovat:

Minun maailmani	Matka maailmalle
------------------------	-------------------------

Sisällöt ja tavoitteet huomioidaan oppimistehtävien suunnittelussa. Varhaisiän käsityökasvatukseen kuuluu yhteinen ilo tekemisestä ja oppimisesta. Oppilaat saavat kannustavaa ja rohkaisevaa palautetta.

Varhaisiän käsityökasvatuksen opinnot kestävät 120 opetustuntia, lukuvuodessa on 60 opetustuntia. Opintoihin voivat osallistua alle kouluikäiset lapset, jotka täyttävät kuluvan lukukauden aikana vähintään viisi vuotta. Varhaisiän ryhmäkoko on 8 oppilasta. Lukukausi- ja materiaalimaksu laskutetaan lukukausittain. Varhaisiän käsityökasvatuksen tunteja ei huomioida myöhemmissä opinnoissa. (Liitteet 4 ja 5)

7.4 Käsityön perusopinnot

Tavoitteet

Käsityön perusopintojen tavoitteena on taiteenalan keskeisten taitojen tavoitteellinen harjoittelu ja pitkäjänteinen kehittäminen. Opintojen tavoitteena on tukea oppilaan oman ilmaisun kehittymistä, käsityö-, muotoilu-, tiede-, taide- ja kulttuurisuhteen muodostumista sekä aktiiviseksi toimijaksi kasvamista. Päämääränä on ymmärtävä ja laaja-alainen materiaallinen ja immateriaalinen tekeminen.

Käsityön keskeiset tavoitealueet perusopinnoissa:

Taidot ja muotoilu

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata ja tukea oppilasta käsityötaitojen harjoittelussa ja ajattelutaitojen kehittämisessä
- rohkaista oppilasta havainnoimaan, pohtimaan ja ratkaisemaan ohjautusti arjen ja ympäristön haasteita
- kannustaa oppilasta nauttimaan käsityöstä ja arvostamaan omaa sekä toisten käsityötä
- innostaa oppilasta soveltamaan oppimiaan taitoja ja ilmaisemaan itseään erilaisissa tilanteissa ja ympäristöissä
- ohjata oppilasta välineiden turvalliseen käyttämiseen ja tekniikoiden tarkoituksenmukaiseen soveltamiseen
- tukea oppilasta tarkastelemaan käsityötä prosessina.

Yhteiskunta ja kulttuuri

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta toimimaan käsityökulttuurin tekijänä, keskustelijana, vastaanottajana ja tulkitsijana
- harjaannuttaa oppilasta ymmärtämään muotoilun, käytettävyyden, materiaalivalintojen ja tuotteen elinkaaren väliset yhteydet sekä niiden vaikutukset elinympäristöön
- innostaa oppilasta näkemään käsityö elävänä kulttuuriperintönä
- ohjata oppilasta pohtimaan käsityön eettisiä arvoja ja sisäistä yrittäjyyttä sekä kehittämään tunne- ja vuorovaikutustaitoja monikulttuurisessa maailmassa
- auttaa oppilasta ymmärtämään käsityöyrittäjyyden moninaisuutta
- rohkaista oppilasta näkemään käsityö lokaalina ja globaalina toimintana.

Taiteiden ja tieteiden välisyys

Opetuksen tavoitteena on

- auttaa oppilasta tarkastelemaan käsityön olemusta monitaiteisena ja -tieteisenä ilmiönä, aina läsnä olevana elinympäristön laatuna
- rohkaista oppilasta taiteiden ja tieteiden väliseen vuoropuheluun ja tulkintaan
- tukea oppilasta sosiaalisen, kulttuurisen ja taloudellisen kestävän kehityksen ja kiertotalouden ymmärtämisessä
- innostaa oppilasta havainnoimaan ilmiöitä sekä tutkimaan, käsitteellistämään ja rakentamaan käsityötä teknologioita, luonnontieteitä ja taiteita soveltaen
- kannustaa oppilasta innovatiivisuuteen ja uuden tiedon tuottamiseen yksin ja yhteisöllisesti.

Keskeiset sisällöt

Käsityön perusopinnoissa tuotetaan tuotteita, teoksia ja palveluita yksin ja yhdessä sekä itselle että toisille. Tuotteissa käytettävyys ja tarkoituksenmukaiset materiaalit luovat perustan käsityölliselle tekemiselle. Teoksissa materiaalit ja tekniikat toimivat ilmaisun välineinä. Palveluissa tekeminen ilmenee osallisuutena, yhteisöllisyytenä ja hyvinvointina. Käsityössä teknologiaa tutkitaan tekemisen ja ilmaisun välineenä. Muotoilua tarkastellaan kokonaisvaltaiseen tuottamiseen kuuluvana toimintana. Käsityötä, teknologiaa ja muotoilua käsitellään kulttuurisina, yhteiskunnallisina, monitieteisinä ja taiteeseen liittyvinä ilmiöinä.

Käsityön perusopintojen keskeiset sisällöt ovat *Pukeutuminen, Esine- ja tekstiiliympäristöt, Palveluympäristöt* sekä *Rakennetut ja luonnonympäristöt*. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana ovat oppilaille merkitykselliset ilmiöt, joita lähestytään henkilökohtaisten kokemusten kautta kohti yleisempiä käsityön ilmiöitä. Kaikkia keskeisiä sisältöjä pohditaan esteettisyyden, eettisyyden, ekologisuuden näkökulmasta. Opinnoissa tarkastellaan laaja-alaisesti kaikkien keskeisten sisältöjen osa-alueita.

Pukeutumista tarkastellaan identiteetin muotoutumisen ja yhteisöön kuulumisen, vaate- ja vaatetusteknologian, muoti-ilmiöiden, fysiologian ja eri kulttuurien näkökulmista. *Esine- ja tekstiiliympäristöjä* tarkastellaan asumisen, toiminnallisuuden, teknologian, muotoilun, muoti-ilmiöiden ja eri kulttuurien näkökulmista. *Palveluympäristöjä* tarkastellaan hyvinvoinnin, kokemuksellisuuden, asiakaslähtöisyyden ja yrittäjyyden näkökulmista. *Rakennettuja ja luonnonympäristöjä* tarkastellaan osallisuuden, yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja ihmisten viihtyvyyden näkökulmista.

Käsityö- ja muotoilukoulu Näpissä käsityön taiteen perusopetuksen perusopinnot 800 h voi suorittaa kahdeksassa vuodessa. Opinnot voivat sisältää vapaavalintaisia opintoja. Perusopintojen ryhmäkoko on 12 oppilasta. Luku-kausi- ja materiaalimaksu laskutetaan lukukausittain.

Perusopintojen opintokokonaisuudet, niiden sisällöt ja laskennalliset laajuudet ovat:

Pukeutuminen 100-200 h	Esine- ja tekstiiliympäristöt 300-450 h	Rakennetut ja luonnonympäristöt 100-200 h	Palveluympäristöt 50-100 h
Minä ja pukeutuminen	Minä ja sisustaminen	Minä ja ympäristöni	Minä ja palveluympäristö
Vaateusteknologia	Muotoilu ja tekninen osaaminen	Arkkitehtuuri ja rakentaminen	Asiakaslähtöisyys ja yrittäjyys
Pukeutumisen kulttuurit	Esine- ja tekstiilikulttuuri	Ympäristökulttuuri	Virtuaaliset ympäristöt

Opintojen tavoitteet pohjautuvat käsityön tavoitealueisiin: *Taidot ja muotoilu, Yhteiskunta ja kulttuuri* sekä *Taiteiden ja tieteiden välisyys*. Perusopintojen opintokokonaisuudet, niiden sisällöt ja laskennalliset laajuudet sekä arvioinnin kohteet ja kriteerit on esitetty tarkemmin liitteessä 6. Sisällöt ja tavoitteet huomioidaan oppimistehtävien suunnittelussa (Liite 7)

7.5 Käsityön syventävät opinnot

Tavoitteet

Käsityön syventävien opintojen tarkoituksena on opintojen laajentaminen tai painottaminen oppilaan valitsemalla tavalla. Opintojen tavoitteena on, että oppilas havainnoi, pohtii, arvottaa, käsitteellistää ja jakaa kokemuksiaan sekä omaksuu kriittisen ja rakentavan pohdinnan osaksi käsityöprosessiaan. Oppilasta ohjataan tekemään päätöksiä, toimimaan itsenäisesti ja aloitteellisesti sekä ilmaisemaan ja tulkitsemaan kokemuksiaan. Opinnoilla vahvistetaan oppilaan taitoja käyttää käsityötä vaikuttamisen ja osallistumisen välineenä. Oppilasta ohjataan suunnittelemaan ja valmistamaan käsitöitä valitsemiinsa ympäristöihin.

Käsityön keskeiset tavoitealueet:

Taidot ja muotoilu

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppilasta itsenäiseen käsityöprosessiin
- ohjata ja tukea oppilasta itsenäiseen kädentaitojen harjoitteluun ja ajattelutaitojen kehittämiseen
- kannustaa oppilasta löytämään itsenäisesti ratkaisuja arjen ja ympäristön haasteisiin

- rohkaista oppilasta soveltamaan oppimaansa ja ilmaisemaan itseään yksilöllisissä prosesseissa ja eri ympäristöissä
- innostaa oppilasta tiedostavaan välineiden, materiaalien ja tekniikoiden käyttöön omassa ilmaisussaan
- rohkaista oppilasta harjoittelemaan omien tavoitteiden asettamista ja nauttimaan niiden saavuttamisesta.

Yhteiskunta ja kulttuuri

Opetuksen tavoitteena on

- rohkaista oppilasta toimimaan aktiivisena käsityökulttuurin tekijänä, vastaanottajana, tulkitsijana ja vaikuttajana sekä oivaltamaan osallistumisen mahdollisuuksia ympäristössä
- ohjata ja tukea oppilasta soveltamaan muotoilun, käytettävyyden ja materiaalivalintojen ja tuotteen elinkaaren välisiä yhteyksiä sekä niiden vaikutuksia ympäristöön omassa ja ryhmän työskentelyssä
- rohkaista oppilasta näkemään oma roolinsa elävän kulttuuriperinnön ylläpitäjänä ja kehittäjänä
- ohjata oppilasta pohtimaan käsityön eettisiä arvoja ja sisäistä yrittäjyyttä sekä kehittämään tunne- ja vuorovaikutustaitoja monikulttuurisessa maailmassa
- rohkaista oppilasta näkemään oman tekemisen, käsityön yhteys ammatillisuuteen ja yrittäjyyteen
- innostaa oppilasta toimimaan lokaaleissa ja globaaleissa käsityöyhteisöissä.

Taiteiden ja tieteiden välisyys

Opetuksen tavoitteena on

- rohkaista oppilasta taiteiden ja tieteiden väliseen dialogiin käsityössä
- vahvistaa oppilaan itsenäistä havainnointia ja halua rakentaa käsityötä teknologiaa, luonnontieteitä ja taiteita soveltaen
- ohjata oppilasta soveltamaan omassa työskentelyssään sosiaalisen, kulttuurisen ja taloudellisesti kestävänsä kehityksen sekä kiertotalouden periaatteita
- kannustaa oppilasta uuden tiedon itsenäiseen ja yhteisölliseen tuottamiseen sekä soveltamiseen.

Keskeiset sisällöt

Käsityön syventävissä opinnoissa tuotetaan tuotteita, teoksia ja palveluita yksin ja yhdessä sekä itselle että toisille. Tuotteissa käytettävyyden ja tarkoituksenmukaiset materiaalit luovat perustan käsityölliselle tekemiselle. Teoksissa materiaalit ja tekniikat toimivat ilmaisun välineinä. Palveluissa tekeminen ilmenee osallisuutena, yhteisöllisyytenä ja hyvinvointina. Käsityössä teknologiaa tutkitaan tekemisen ja ilmaisun välineenä. Muotoilua tarkastellaan kokonaisvaltaiseen tuottamiseen kuuluvana toimintana. Käsityötä, teknologiaa

ja muotoilua käsitellään kulttuurisina, yhteiskunnallisina, monitieteisinä ja taiteeseen liittyvinä ilmiöinä.

Käsityön syventävien opintojen keskeiset sisällöt ovat *Pukeutuminen, Esine- ja tekstiiliympäristöt, Palveluympäristöt* sekä *Rakennetut ja luonnonympäristöt*. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana ovat oppilaille merkitykselliset ilmiöt, joita lähestytään henkilökohtaisten kokemusten kautta kohti yleisempiä käsityön ilmiöitä. Kaikkia keskeisiä sisältöjä pohditaan esteettisyyden, eettisyyden, ekologisuuden näkökulmasta. Opinnoissa tarkastellaan laaja-alaisesti kaikkien keskeisten sisältöjen osa-alueita.

Pukeutumista tarkastellaan identiteetin muotoutumisen ja yhteisöön kuulumisen, vaate- ja tekstiiliteknologian, muoti-ilmiöiden, fysiologian ja eri kulttuurien näkökulmista. *Esine- ja tekstiiliympäristöjä* tarkastellaan asumisen, toiminnallisuuden, teknologian, muotoilun, muoti-ilmiöiden ja eri kulttuurien näkökulmista. *Palveluympäristöjä* tarkastellaan hyvinvoinnin, kokemuksellisuuden, asiakaslähtöisyyden ja yrittäjyyden näkökulmista. *Rakennettuja ja luonnonympäristöjä* tarkastellaan osallisuuden, yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja ihmisten viihtyvyyden näkökulmista.

Käsityö- ja muotoilukoulu Näpissä käsityön taiteen perusopetuksen syventävien opinnot 500 h voi suorittaa neljässä vuodessa. Opinnot voivat sisältää vapaavalintaisia opintoja. Syventävien opintojen ryhmäkoko on 12 oppilasta. Lukukausi- ja materiaalimaksu laskutetaan lukukausittain.

Syventävien opintojen opintokokonaisuudet, niiden sisällöt ja laskennalliset laajuudet:

Pukeutuminen 50-350 h	Esine- ja tekstiiliympäristöt 70-370 h	Rakennetut ja luonnonympäristöt 50-350 h	Palveluympäristöt 30-330 h
Minä ja pukeutuminen	Minä ja sisustaminen	Minä ja ympäristöni	Minä ja palveluympäristö
Vaatetusteknologia	Muotoilu ja tekninen osaaminen	Arkkitehtuuri ja rakentaminen	Asiakaslähtöisyys ja yrittäjyys
Pukeutumisen kulttuurit	Esine- ja tekstiilikulttuuri	Ympäristökulttuuri	Virtuaaliset ympäristöt

Opintojen tavoitteet pohjautuvat tavoitealueisiin: *Taidot ja muotoilu, Yhteiskunta ja kulttuuri* sekä *Taiteiden ja tieteiden välisyys*. Syventävien opintojen opintokokonaisuudet, niiden sisällöt ja laskennalliset laajuudet sekä arvioinnin kohteet ja kriteerit on esitetty tarkemmin liitteessä 8. Sisällöt ja tavoitteet huomioidaan oppimistehtävien suunnittelussa (Liite 9).

7.6 Aikuisten käsityön opetus

Aikuisten opetuksessa noudatetaan käsityön laajan oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Käsityön aikuisten opetuksen tavoitteena on oman ilmaisutavan, muotoiluajattelun ja taiteellisen työskentelyn kehittäminen. Opetuksessa otetaan huomioon aikuisen oppijan motivoituneisuus, omatoimisuus ja aiempi osaaminen. Päämääränä on oppimisen ilon saavuttaminen tekemisen, vuorovaikutuksen, ponnistelemisen, uuden oivaltamisen sekä kyseenalaistavan ja kokeilevan työskentelyn avulla. Tavoitteena on, että aikuinen oppija voi syventää opintojaan itseä kiinnostaviin sisältöihin. Erilaiset yhteistyöhankkeet muiden alojen toimijoiden ja organisaatioiden kanssa tuovat sosiaalisen ja yhteiskunnallisen näkökulman osaksi opintoja. Opinnot antavat valmiuksia opitun hyödyntämiseen omassa työssä, harrastuksissa, elinikäisessä oppimisessa tai yritystoiminnassa.

Käsityö- ja muotoilukoulu Näpin aikuisten opinnoissa tavoitteet ovat samat kuin lasten ja nuorten perus- ja syventävissä opinnoissa. Perusopinnot yhteensä 800 h voi suorittaa neljässä vuodessa ja syventävät opinnot yhteensä 500 tuntia kahdessa vuodessa. Opinnot voivat sisältää vapaavalintaisia opintoja. Aikuisten opinnoissa ryhmä koko on 15 opiskelijaa. (Liitteet 3, 6 ja 8)

8 OPPIMISEN ARVIOINTI

8.1 Arvioinnin tehtävä

Arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilaan oppimista, tukea hänen edistymistään opinnoissa ja kehittää hänen edellytyksiään itsearviointiin. Palautteella ohjataan oppilasta omien tavoitteiden suuntaiseen opiskeluun sekä oman oppimisprosessin ymmärtämiseen. Oppilaan työskentelyä arvioidaan monipuolisesti. Arviointi on oppimiseen kannustavaa, oikeudenmukaista ja eettisesti kestävää.

8.2 Arviointi opintojen aikana

Oppilaan oppimista ohjataan ja arvioidaan monipuolisesti oppimisprosessin eri vaiheissa. Arviointi ja sen pohjalta annettava jatkuva palaute on vuorovaihteista ja edistää oppilaiden osallisuutta. Oppilaita ohjataan oman oppimisen pohdintaan itsearviointi- ja vertaisarviointitaitoja kehittämällä. Oppilaita rohkaistaan havainnoimaan omaa ja yhteistä työskentelyä sekä antamaan rakentavaa palautetta.

Arviointi opintojen aikana perustuu opetussuunnitelmassa kuvattuihin perusopintojen ja syventävien opintojen opintokokonaisuuksien tavoitteisiin. Arviointi ei kohdistu opiskelijoiden arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Käsityö- ja muotoilukoulu Näpin oppilashallinto-ohjelmaan tallennetaan oppilaalle annettuja arviointeja.

Käsityön laajan oppimäärän perusopintojen päättyessä oppilas saa todistuksen suoritetuista perusopinnoista. Siinä on sanallinen arvio oppilaan edistymisestä ja osaamisen kehittymisestä perusopintojen aikana. Sanallisessa arvioinnissa painotetaan oppilaan oppimisen vahvuuksia suhteessa perusopinnoille asetettuihin tavoitteisiin.

8.3 Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Osaamisen tunnustaminen tehdään perustuen selvityksiin oppilaan opinnoista tai näyttöihin osaamisesta sekä suhteessa kunkin hyväksiluettavan opintokokonaisuuden tavoitteisiin ja sisältöihin. Myös oppilaan siirtyessä opiskelemaan oppimäärästä toiseen osaamisen tunnustamisessa ja opintojen hyväksilukemisessa menetellään, kuten edellä on kuvattu.

8.4 Oppimäärän arviointi

Laajan oppimäärän arvioinnin lähtökohtana ovat oppilaan suorittamat syventävät opinnot. Arviointi kertoo, miten oppilas on saavuttanut käsityön laajan oppimäärän syventävien opintojen tavoitteet. Lopputyö arvioidaan osana syventäviä opintoja. Syventävien opintojen aikana oppilaalle annetaan mahdollisuus osoittaa osaamistaan monipuolisesti.

Laajan oppimäärän arviointi perustuu koulutuksen järjestäjän hyväksymässä opetussuunnitelmassa määriteltyihin laajan oppimäärän arvioinnin kriteereihin. Päättötodistukseen merkitään sanallinen arvio oppilaan suorittamasta laajasta oppimäärästä. Sanallinen arvio kuvaa oppilaan edistymistä ja hänen saavuttamaansa osaamista suhteessa syventävien opintojen tavoitteisiin. Sanallisessa arviossa painotetaan oppilaan oppimisen ja osaamisen vahvuuksia.

8.5 Oppimisen arviointi käsityön opetuksessa

Oppimisen arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan kehittymistä opinnoissaan, ilmaisussaan, taidoissaan sekä ohjata häntä omien tavoitteiden asettamisessa. Oman tekemisen analysointi ja reflektointi tukee oppimisen syvenemistä. Arviointia tapahtuu koko prosessin ajan monipuolisilla menetelmillä. Oppilasta perehdytetään käsityön arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin.

Käsityön laajan oppimäärän arvioinnin kohteet ovat *Taidot ja muotoilu, Yhteiskunta ja kulttuuri* sekä *Taiteiden ja tieteiden välisyys*. Oppilaalle annettavaan oppimisen arviointiin sisältyy palautetta kaikista opetukselle asetetuista tavoitteista. Käsityö- ja muotoilukoulu Näpin oppimistehtävien suunnittelu- vaiheessa määritellään, mitä arvioinnin kohteita tarkastellaan kyseessä olevassa tehtävässä sekä mitä arvioinninmenetelmää käytetään. Arvioinnilla kannustetaan ja nostetaan oppilaan vahvuuksia esille.

Arviointimenetelmät valitaan siten, että niiden avulla voidaan parhaalla mahdollisella tavalla arvioida tavoitteiden saavuttamista ja että ne soveltuvat käytettyihin opetusmenetelmiin ja tukevat oppimista. Monipuoliseen arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja kuten arviointikeskusteluja, itse- ja vertaisarviointia. Oppilas saa jatkuvaa sanallista palautetta opinnoistaan niille asetettujen tavoitteiden näkökulmista. Näyttelyiden ja muiden esittäytymisten kautta oppilaat voivat saada myös julkista palautetta.

Oppimisen arviointi on vuorovaikutusta oppilaan, ryhmän ja opettajan välillä. Arvioinnin tavoitteena on tukea oppilaan omien tavoitteiden asettamista ja edistymisen seuraamista suhteessa niihin. Oppimista ja osaamista arvioidaan monipuolisesti oppilaan oppimisprosessissa, tuotteissa, teoksissa ja palveluissa.

luissa. Oppilasta rohkaistaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta. Arviointitaitoja harjoitellaan opintojen kuluessa. Oppilaalle annettava palaute on luonteeltaan kannustavaa, ohjaavaa ja jatkuvaa. Arvioinnilla oppilasta kannustetaan osaamisensa laajentamiseen, soveltamiseen ja esittelemiseen.

Perusopinnoissa arvioinnilla tuetaan käsityötaitojen harjoittelua ja itseilmaisua, niiden kehittymistä sekä yhdessä oppimista. Jatkuvässä arvioinnissa ja muussa palautteessa hyödynnetään monipuolisesti itse- ja vertaisarviointia.

Syventävissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppilaan oppimistavoitteiden asettamista sekä reflektoinnin, itseohjautuvuuden ja oppimaan oppimisen taitojen kehittämistä. Arvioinnilla ohjataan oppilaan osaamisen kehittymistä hänen syventävien opintojensa laajentumisen tai painottumisen mukaisesti.

Käsityön laajan oppimäärän syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö, joka muodostuu tuotteesta, teoksesta tai palvelusta sekä siihen liittyvästä osaamisen dokumentaatiosta. Dokumentaatio sisältää sanallista ja/tai kuvallista aineistoa sekä itsearviointia. Oppilas sopii lopputyönsä tavoitteista ja toteuttamistavasta yhdessä opettajan kanssa. Lopputyössä arvioidaan laaja-alaisesti oppilaan kasvua käsityön tekijäksi, ilmaisu- ja käsityötaitojen kehittymistä ja opitun soveltamiskykyä. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan omalle työlleen asettamat tavoitteet ja hänen syventävien opintojensa suuntautuminen.

8.6 Todistukset ja niihin merkittävät tiedot

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus

Oppilaalle annetaan taiteenalan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopintojen todistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot
- kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus

- sanallinen arvio oppilaan suorittamista taiteenalan laajan oppimäärän perusopinnoista
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- jos koulutusta järjestetään opetus- ja kulttuuriministeriön luvalla, merkitään todistukseen ministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- kunnan omalla päätöksellään järjestämässä taiteen perusopetuksessa todistukseen merkitään taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman hyväksymispäivämäärä
- jos kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä hankkii taiteen perusopetuksesta annetussa laissa tarkoitetut palvelut julkiselta tai yksityiseltä yhteisöltä tai säätiöltä, merkitään yhteisön tai säätiön tämän sopimuksen perusteella antaman taiteen perusopetuksen todistukseen sopimuksen päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusopinnojen todistus voi sisältää liitteitä.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus

Oppilaalle annetaan taiteenalan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut laajaan oppimäärään sisältyvät perusopinnot ja syventävät opinnot.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän perusopinnot
- kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- oppilaan suorittamat laajan oppimäärän syventävät opinnot
- kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus

- syventäviin opintoihin sisältyvän laajan oppimäärän lopputyön aihe
- sanallinen arvio oppilaan suorittamasta taiteenalan laajasta oppimäärästä
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- jos koulutusta järjestetään opetus- ja kulttuuriministeriön luvalla, merkitään todistukseen ministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- kunnan omalla päätöksellään järjestämässä taiteen perusopetuksessa todistukseen merkitään taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman hyväksymispäivämäärä
- jos kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä hankkii taiteen perusopetuksesta annetussa laissa tarkoitetut palvelut julkiselta tai yksityiseltä yhteisöltä tai säätiöltä, merkitään yhteisön tai säätiön tämän sopimuksen perusteella antaman taiteen perusopetuksen todistukseen sopimuksen päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän päättötodistus voi sisältää liitteitä.

Osallistumistodistus oppilaan suorittamista taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opinnoista

Oppilaalle annetaan pyydettyessä osallistumistodistus suorittamistaan taiteenalan laajan oppimäärän opinnoista, jos opinnot keskeytyvät tai oppilas tarvitsee niitä muusta syystä. Osallistumistodistus voi sisältää liitteitä.

LIITTEET

- Liite 1 Käsityö- ja muotoilukoulu Näpin johtosääntö
- Liite 2 Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma
- Liite 3 Opintojen vuosirakenne
- Liite 4 Varhaisiän käsityökasvatuksen laajuus, sisällöt ja tavoitteet
- Liite 5 Varhaisiän käsityökasvatuksen suunnittelulomake
- Liite 6 Perusopintojen laajuus, sisällöt ja tavoitteet
- Liite 7 Perusopintojen suunnittelulomake
- Liite 8 Syventävien opintojen laajuus, sisällöt ja tavoitteet
- Liite 9 Syventävien opintojen suunnittelulomake